

Regioonide komitee arvamus teemal "Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitus hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta"

(2006/C 206/07)

REGIOONIDE KOMITEE,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusel ettepanekut hariduse ja koolitusega seotud riikidevahelise liikuvuse kohta ühenduse piires: liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta KOM(2005) 450 lõplik;

võttes arvesse nõukogu 10. oktoobri 2005. aasta otsust konsulteerida vastavalt EÜ asutamislepingu artikli 265 lõikele 1 kõnealusel teemal Regioonide Komiteega;

võttes arvesse Regioonide Komitee presidendi 10. novembri 2005. aasta otsust teha Regioonide Komitee kultuuri- ja hariduskomisjonile ülesandeks koostada kõnealusel teemal arvamus;

võttes arvesse kultuuri- haridus- ja teaduskomisjoni arvamust, mis võeti vastu 1. märtsil 2006 (CdR 34/2006 rev.1) (raportöör: **hr Luciano Caveri, Valle d'Aosta autonoomse piirkonna president (IT/ALDE)**);

võttis täiskogu 64. istungjärgul 26.–27. aprillil 2006 (27. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse.

1. Regioonide Komitee seisukohad

kondades rakendamise ja kohandamise kaudu viimistleda nende lähenemist oma intellektuaalsete ressursside kasutamisele ning oma autonoomia ja suhtlemisoskuse arendamisele ja parandamisele;

Regioonide Komitee

1.1 **märgib**, et Lissaboni strateegias määratleb Euroopa Liit elukestvat õpet kui inimarengu ja ametialase edasiminekü põhielementi. Haridus ja koolitus on otsustava tähtsusega mitte ainult karjääriks valmistumisel vaid ka kogu tööelu jooksul; seda nii seoses tehnoloogiaalase uuendustegevuse, konkurentsivõime, töökohtade loomise kui loodud töökohtadele asuvate inimeste koolitusega;

1.2 **rõhutab**, et õppimine on tõhusam, kui seda kavandatakse ja viiakse läbi aktiivse uurimistegevusena, mitte niivõrd passiivse faktiteadmiste omandamisena. Täiskasvanute koolitusprogrammid on tõhusamad, kui nendega saavutatud muutus toob kaasa kaasaegse ühiskonna vajadustele vastavad oskused ja pädevused. Koolitavad võivad siis üksikisikutena ja kodanikena teadlikult arendada isiklikke lähenemisviise ja tulevast karjääri. Koolitusprogrammides osalemine on õigustatud, kui üksikisikud muutuvad ise aktiivsemaks oma edasise karjääri ja elu kavandamisel, et aidata kaasa nii enda isiklikule kui ühiskonna arengule;

1.3 **rõhutab**, et välisriigis omandatud õpikogemus ja kutseharidus ning välisriigis töötamine on eriti tõhusad vahendid, innustamaks üksikisikuid uurima oma kognitiivseid süsteeme ja strateegiaid ning aitamaks neil oma oskuste erinevates kesk-

1.4 **teatab**, et kutseõppel ja teises riigis töötamisel on palju suurem tähtsus kui lihtsalt üksikisiku kutseõppe edukal läbimisel ning palju suurem ulatus, eeldusel, et nad on piisavalt ettevalmistatud ning neid juhendatakse ja toetatakse piisavalt. Kui kultuuri ei peeta ainult teadmiste hulgaks, vaid vastava hulga inimeste käitumismudelite, väärtuste ja nendega seotud praktiliste teadmiste kogumiks, siis mis võiks tõelise Euroopa Liidu kultuuri arendamiseks paremini teed sillutada kui välismaa kogemus?

1.5 **märgib**, et arvestades, et töökohad ja koolitus pakuvad ideaalse keskkonna kultuuriliste erinevuste ja omaduste võrdlemiseks ja vastandamiseks, on erinevatele olukordadele kultuuri-devahelise lähenemise puhul eelduseks kogemuste vahetamine ja empaatiatunne. Töökohtadest ja koolitusest lugupidamisega on võimalik ületada erinevad ja paindlikud ettevõtete vormid ja inimestevahelised suhted, eelarvamused ja üldistused;

1.6 **arvab**, et liikuvuse kvaliteedi parendamise mõjul loodaks tingimused üksikisikute rolli täielikuks tunnustamiseks teadmiste ja kvalifikatsioonide taseme tõstmisele kaasa aitamisel kodumaal ning uute ekspertteadmiste, kultuuriliste stiimulite, kommete ja keelte viimisel vastuvõtvasse riiki;

1.7 **tervitat** komisjoni ettepanekut, kuna see (kooskõlas siinkohal esitatud põhjendusega) aitab tõsta Euroopa koolituse üldist kvaliteeti, soovitudes mudelit, mis tagab üksikisikule suunatud lähenemisega, et asjaomased üksikisikud ning ühiskond saaksid koolitusvõimalusest võimalikult palju kasu ning et sellel oleks võimalikult hea mõju;

1.8 **rõhutab**, et väärtus, mille üksikisikud oma kogemuste vahetamisele omistavad, peab vastama nende kodumaa ja vastuvõtva riigi poolt igale kogemusele ja kõigile liikuvusprogrammidele omistatud väärtusele. Liikuvust käsitlevas Euroopa kvaliteedihartas sätestatud juhised on seetõttu eeldus osalejate positiivsete kogemuste tagamiseks mitte ainult vastuvõtvast riigis, vaid ka koju tagasi pöördumisel. Kuna liikuvusprogramme kooskõlastatakse ja juhitakse kohalikul ja piirkondlikul tasandil, saab kõnealusele paradigmat paremini keskenduda;

1.9 **arvab**, et kohalikud ja piirkondlikud kogukonnad ja omavalitsused saavad tagada tõese teabe levitamise rohujuure tasandil, motiveerida inimesi kasutama võimalust reisida õppimise eesmärgil välisriikides ja tagamaks, et see oleks nende erialase arengukava lahutamatu osa ning et omandatud oskusi kohandatakse vastavalt töökohal valitsevatele tingimustele nende kodumaal. Seetõttu on kohalikel asutustel oluline roll liikuvusprogrammide kvaliteedi ja tõhususe määramisel;

1.10 **märgib**, et piirkondlikud ja kohalikud omavalitsused saavad kõige paremini rakendada avalikkusele ning eelkõige noortele suunatud teadlikkuse tõstmise meetmeid liikuvusega avanevate võimaluste kohta seoses kultuurilise ja kutsealase arenguga. Tegelikult tagab liikuvus, et üksikisiku ametialase eneseteostuse puhul ületatakse nii majanduslikud kui kultuurilised takistused;

1.11 **usub** lisaks, et üksikisikutele tuleb pakkuda mitte ainult piisavat keelelist, haridusalast ja praktilist ettevalmistust, vaid ka juhendamisel toetust eesmärgiga arendada nende endi kultuurilise ja ametialase arengu projekti. Euroopa ametialase liikuvuse programme tuleb nüüd rohkem kui kunagi varem suunata täielikult üksikisikule ning vaadelda kui tööturule toodavat ressursi. Selles osas tuleb abi osutada siis, kui koolitusperiood on läbi, et omandatud oskusi kohandataks vastavalt töökohale, seda ka omandatud oskuste tunnustamiseks ja edendamiseks kavandatud olemasolevate instrumentide rakendamise osas (nt Europass – liikuvuse instrument);

1.12 **on seisukohal**, et lisaks kooskõlastamisele ja koostöö arendamisele vastuvõtivate riikide organisatsioonidega, kaitsmaks logistilise ja juhendamisel toetuse kvaliteeti, on äärmiselt tähtis teostada hoolikat ja igakülget järelevalvet ning hinnata liikuvuse kogemuse üldist mõju avalikkusele ning haridus- ja tootmissüsteemidele. Selles osas on äärmiselt oluline luua ettevõtete, koolitusasutuste, koolide ja ülikoolide vahelist sünergia, et igapäevast edendaks asjaomases valdkonnas osalejate omandatud ametlikke ja mitteametlikke ekspertteadmisi;

1.13 **rõhutab**, et ei tohi alahinnata tõsiasi, et liikuvuse Euroopa kvaliteediharta rakendamine loob teadmiste vahetust ja võrdlust kohalike omavalitsuste ja spetsialistide teenuste vahel eri liikmesriikides viisil, mis võimaldab välja töötada ühiseid tegutsemisviise. Kahtlemata sillutavad kõnealused protsessid teed konstruktiivsetele projektidele paljudes eri valdkondades territoriaalsest majandusarengust koolituse ja töötajate vahetuseni, luues seeläbi uusi, usaldusel ja koostööl põhinevaid suhteid, mis panevad aluse vastastikusele tunnustamisele.

2. Regioonide Komitee soovitus

Soovitus 1

Lisa punkt 1

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>1. Juhised ja teave</p> <p>Potentsiaalsetel liikuvuse kandidaatidel peab olema juurdepääs usaldusväärsetele juhiste ja teabeallikatele, kust saaks infot liikuvuse võimaluste ja osalemise tingimuste kohta.</p>	<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>1. Juhised ja teave</p> <p>Potentsiaalsetel liikuvuse kandidaatidel peab olema juurdepääs usaldusväärsetele juhiste ja teabeallikatele, kust saaks infot liikuvuse võimaluste ja osalemise tingimuste kohta.</p> <p><u>Kohalikul ja piirkondlikul tasandil on teabele juurdepääsu võimaldamisel võtmeroll ning kus asjakohane, tuleks osalejate liikuvusprogrammidesse kaasata ka kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused.</u></p>

Motivatsioon

Potentsiaalsed vahetusprogrammides osalejad pöörduvad teabe ja juhiste saamiseks kõigepealt kohaliku ja piirkondliku tasandi poole. See on kõige kodanikulähedasem tasand ning sellel tasandil ollakse kõige rohkem kursis avalikkuse vajadustega ning seetõttu paremas positsioonis olemasolevate võimaluste, projekti juhiste ja toetusmeetmete ja teenuste väljatoomiseks, eesmärgiga tagada maksimaalne osalus ning tõhusamad programmid.

Soovitus 2

Lisa punkt 3

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>3. Individualiseerimine</p> <p>Hariduse ja koolitusega seotud liikuvus peaks võimalikult hästi sobima isiklike õppesuundade, osaleja oskuste ja motivatsiooniga ning liikuvus peaks olema planeeritud neid arendama või täiendama.</p>	<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>3. Individualiseerimine</p> <p><i>Hariduse ja koolitusega seotud liikuvus peaks võimalikult hästi sobima isiklike õppesuundade, osaleja oskuste ja motivatsiooniga ning liikuvus peaks olema planeeritud neid arendama või täiendama kas ametliku või vabahariduse näol kasutades kõiki õpimeetodeid ning suunates erilist tähelepanu vabahariduse mõjule noorematele õpilastele.</i></p>

Motivatsioon

Ametlikku ja vabaharidust tuleb käsitleda võrdselt tähtsatena.

Soovitus 3

Lisa punkt 5

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>5. Keelelised aspektid</p> <p>Keeleteoskus on tõhusaks õppimiseks ülimalt oluline. Osalejad ning saatvad ja vastuvõtavad institutsioonid peaksid pöörama keelelisele ettevalmistusele erilist tähelepanu. Liikuvuse korraldamine peaks sisaldama järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — enne lahkumist keeleoskuse hindamine ja võimalus läbida kursusi vastuvõtva riigi keeles ja õpetuskeeles, kui see on erinev; — vastuvõttas riigis keeleline tugi ja nõustamine. 	<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>5. Keelelised aspektid</p> <p>Keeleteoskus on tõhusaks õppimiseks ülimalt oluline. Osalejad ning saatvad ja vastuvõtavad institutsioonid peaksid pöörama keelelisele ettevalmistusele erilist tähelepanu, <u>eelkõige vähemuskeeli kõnelevates piirkondades, et lihtsustada integratsiooni.</u> Liikuvuse korraldamine peaks sisaldama järgmist:</p> <ul style="list-style-type: none"> — enne lahkumist keeleoskuse hindamine ja võimalus läbida kursusi vastuvõtva riigi keeles ja õpetuskeeles, kui see on erinev; — vastuvõttas riigis keeleline tugi ja nõustamine.

Motivatsioon

Riiklikud ja ühenduse ametiasutused peaksid tegema tihedat koostööd kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning ülikoolidega piirkondades, kus räägitakse vähemuskeeli, et innustada suuremat arvu õpilasi osalema kõnealustes keeltes pakutavatel kursustel enne valitud vahetusprogrammi algust.

Soovitus 4

Lisa punkt 8

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>8. Tunnustamine</p> <p>Kui õppeperiood välismaal on ametliku õppe- või koolitusprogrammi lahutamatu osa, siis peaks see olema kirjas ka õppeplaanis ning osalejatele tuleks pakkuda abi, et tagada õppeperioodi tunnustamine ja sertifitseerimine. Tunnustamise viis peaks olema sätestatud õppeplaanis. Muud tüüpi liikuvuse, eriti mitteametliku hariduse ja koolituse puhul tuleks väljastada sertifikaat, et osaleja saaks oma aktiivset osalemist ja õppetulemusi usaldusväärsel moel tõendada.</p>	<p>Liikuvust käsitlev Euroopa kvaliteediharta</p> <p>8. Tunnustamine</p> <p>Kui õppeperiood välismaal on ametliku õppe- või koolitusprogrammi lahutamatu osa, siis peaks see olema kirjas ka õppeplaanis ning osalejatele tuleks pakkuda abi, et tagada õppeperioodi tunnustamine ja sertifitseerimine. Tunnustamise viis peaks olema sätestatud õppeplaanis. Muud tüüpi liikuvuse, eriti mitteametliku hariduse ja koolituse puhul tuleks väljastada sertifikaat, et osaleja saaks oma aktiivset osalemist ja õppetulemusi usaldusväärsel moel tõendada.</p> <p><u>Regioonide Komitee rõhutab tunnustamise tähtsust ning kutsub liikmesriike üles olemasolevaid tunnustamise instrumente praktikas rakendama või viimaste puudumisel neid looma. Osalejate positiivsete kogemuste tagamiseks tuleks täielikult ära kasutada olemasolevaid tunnustamise instrumente, eelkõige liikuvuse instrumenti Europass..</u></p>

Motivatsioon

Vahetusprogrammi käigus omandatud oskuste ja kvalifikatsiooni tunnustamise tähtsust tuleb rõhutada, et suurendada kvalifikatsiooni läbipaistvust ning protsessi käigus saavutada töötajate ja õpilaste suurem liikuvus. Regioonide Komitee kutsub liikmesriike üles olemasolevaid tunnustamise instrumente praktikas rakendama.

Soovitus 5

Lisa punkt 9

Komisjoni pakutud tekst	RK muudatusettepanek
<p>9. Taasloomine ja hindamine</p> <p>Kui osaleja naaseb kodumaale, tuleks talle anda nõu, kuidas välisriigis viibimise ajal omandatud teadmisi ja oskusi paremini ära kasutada. Pika kestvusega liikuvusperioodilt naasvatele inimestele tuleks tagada asjakohane abi taasloomiseks elu-, haridus- või töökeskkonda. Osaleja peaks koos vastutava organisatsiooniga hindama saadud kogemusi, et teha kindlaks, kas õppeplaani eesmärgid täideti.</p>	<p>9. Taasloomine ja hindamine</p> <p>Kui osaleja naaseb kodumaale, tuleks talle anda nõu, kuidas välisriigis viibimise ajal omandatud teadmisi ja oskusi paremini ära kasutada. Pika kestvusega liikuvusperioodilt naasvatele inimestele tuleks tagada asjakohane abi taasloomiseks elu-, haridus- või töökeskkonda. Osaleja peaks koos vastutava organisatsiooniga hindama saadud kogemusi, et teha kindlaks, kas õppeplaani eesmärgid täideti.</p> <p><u>Asjaomased ametiasutused peaksid vajaduse korral koostama nimekirja edukatest osalejatest või värbama nad "liikuvuse saadikuteks", et innustada teisi inimesi järgima viimaste eeskujut ning pakkuma teavet ja nõuandeid otsest allikast.</u></p>

Brüssel, 27. aprill 2006

Regioonide Komitee
president
Michel DELEBARRE